Әлмәт муниципаль районы башлыгы М.Х. Салиховның 2014 елгы эшчәнлек һәм 2015 елга бурычлар турында отчеты

Узган 2014 ел Әлмәт муниципаль районы һәм анда яшәүчеләр өчен нәтиҗәле һәм уңышлы эшчәнлек елы булды. Ул безнең җирлеккә ышанычлы һәм эзлекле үсеш, тормыш-яшәешнең күп кенә өлкәләрендә уңыш-казанышлар алып килде.

Бишенче чакырылыш ТР Дәүләт Советы депутатларын сайлау зур вакыйга булды. Тавыш бирү йомгакларында Әлмәт муниципаль районында яшәүчеләрнең югары гражданлык позициясе, уртак киләчәгебез алдында җаваплылык, Татарстанны һәм туган районыбызны көчле һәм чәчәк атучы итү теләге ачык чагылды.

2014 елда уртак тырышлык белән икътисад үсешендә һәм муниципаль район халкының тормыш дәрәҗәсен арттыруда уңай нәтиҗәләргә ирешелде. Бу Әлмәт муниципаль районының 2014 ел йомгаклары буенча ТР муниципаль берәмлекләренең социаль-икътисади үсеш рейтингында II урын яулавы белән дә раслана.

Халыкның тормыш дәрәҗәсен чагылдыручы мөһим күрсәткечләр исәбенә бер эшләүчегә исәпләнгән уртача айлык хезмәт хакы дәрәҗәсе дә керә. Безнең район буенча әлеге күрсәткеч отчет чорында 34527 сум тәшкил итте, бу 2013 ел дәрәҗәсеннән 9,1% ка артык. Реаль гәүдәләнештә (куллану бәяләре индексына карата төзәтмә кертелгән хезмәт хакы) үсеш 8,6% тәшкил итте.

2014 елда Әлмәт муниципаль районында эшсезлекнең рекордлы түбән дәрәҗәсе теркәлде - икътисади яктан актив халык санына карата 1,06% (2013 елда - 1,27%). Былтыр хезмәт базарында киеренкелекне киметүгә юнәлдерелгән чараларны тормышка ашыруга 6,8 миллион сум тотылды; мәшгульлеккә булышлык итү буенча чараларга тотылган сумма 11,5 миллион сум булды.

Әлмәт муниципаль районында 2015 елның 1 гыйнварына даими яшәүче кешеләр саны 202542, шул исәптән икътисади яктан актив халык саны - 103702 кеше булды (51,2%). 2014 елда халыкның табигый үсеше 759 кеше тәшкил итте (3155 кеше туды, 2396 кеше бакыйлыкка күчте).

Сәнәгать

2014 елда районның эре һәм урта предприятиеләре буенча төяп озатылган товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләрнең гомуми күләме 9,2% ка артты һәм 478,4 миллиард сумлык тәшкил итте. Халыкның җан башына төяп озатылган товарлар һәм хезмәт күрсәтүләр күләме 2,4 миллион сумлык булды.

Дәүләт статистикасы хезмәте мәгълүматларына караганда, түбәндәге тармакларда уңай динамика күзәтелде: "эшкәртү производствосы" (+32%), "сәламәтлек саклау һәм социаль хезмәтләр күрсәтү" (+23,7%), "мәгариф" (+11,9%), "авыл хуҗалыгы, аучылык һәм урманчылык" (+9,6%), "транспорт" (+8%).

Иң күп кимү түбәндәге тармакларга хас булды: "төзелеш" (-13,8%), "күпләп һәм ваклап сату" (-2,3%).

Төзелеш

Отчет елында торак төзү планы тулы күләмдә үтәлде - 155 мең квадрат метр торак сафка бастырылды. Бер кешегә гомуми мәйдан белән тәэмин ителгәнлек 25,1 квадрат метр тәшкил итте (үсеш 2,6%).

Социаль ипотека программасы буенча отчет елында 53,4 мең квадрат метр торак кертелде, шуның 45,8 меңе "Татнефть" ААҖ тарафыннан төзелде.

Былтыр социаль инфраструктура объектларын төзү һәм капиталь ремонтлау буенча эшләр тулы күләмдә үтәлде.

Балаларны мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә урыннар белән тәэмин итү программасын тормышка ашыру максатларында 2014 елда "Көнбатыш капка" микрорайонында 270 урынга һәм "Яшьлек" микрорайонында 260 урынга исәпләнгән балалар бакчалары төзеп файдалануга тапшырылды.

Россия Федерациясендә һәм Татарстан Республикасында Мәдәният елы барышында Иске Әлмәттә "Иске Әлмәт" Мәдәният йортын реконструкцияләүне тәгәлләп эксплуатациягә кертү шәһәрдә яшәүчеләргә нефтьчеләрдән менә дигән бүләк булды. "Татнефть" ААҖ төзү-монтаж эшләренә, төзекләндерүгә, җиһазлар сатып алуга 162,5 млн сум акча бүлеп бирде.

"Көнбатыш капка" микрорайонында балалар бакчасын һәм Иске Әлмәттә Мәдәният йортын ачуда Татарстан Президенты Р.Н. Миңнеханов катнашты.

"Татарстан Республикасы халкына беренчел медицина-санитар ярдәмне модернизацияләү" программасын тормышка ашыру кысаларында 4,7 млн сум күләмендә республика бюджеты средстволары исәбенә Сөләй һәм Ямаш торак пунктларында блоклы-модульле ФАПлар төзелде. Инженерлык коммуникацияләрен тоташтыруга һәм төзекләндерүгә муниципаль бюджеттан 1,3 миллион сум бүлеп бирелде. 4,8 млн сум күләмендә "Татнефть" ААҖ средстволарына "Урсалы" микрорайонында гомуми практика табибы офисы төзелде.

"Авыл клублары" республика программасы нигезендә отчет елында Чупай авылында 200 урынга күпфункциональ мәдәният үзәге төзелде. Төзелешкә чыгымнар 11,7 миллион сум тәшкил итте, шул исәптән: республика бюджетыннан - 10,5 миллион сум, "Татнефть" ААҖнең финанс ярдәме - 800 мең сум, муниципаль бюджеттан - 396 мең сум. Агымдагы елда Кәләй авылында да шундый ук үзәк төзеләчәк.

Полициянең авыллардагы участок уполномоченныйларына лаеклы шартлар тудыру максатыннан отчет елында районда ике йорт төзеп тапшырылды: 2,5 млн сум җирле бюджет средстволары исәбенә Кәләй авылында; 2,5 млн сум республика бюджеты средстволары исәбенә Мәмәт авылында. Өстәмә рәвештә 2,8 млн сумлык төзекләндерү эшләре башкарылды (муниципаль бюджеттан - 0,5 миллион сум, спонсорлык ярдәме - 2,3 миллион сум).

2014 елда Татарстан Президенты Р.Н. Миңнеханов инициативасы буенча модульле-блоклы участок ветеринария пунктлары төзү буенча программа старт алды. 2,2 млн сум күләмендә республика бюджеты средстволарына Габдрахман авылында ветеринария пункты төзеп эксплуатациягә кертелде.

Шулай ук узган елда гомуми мәйданы 26,3 мең квадрат метр булган сәүдә объектлары төзеп файдалануга тапшырылды.

2015 елга төзелеш өлкәсендә (И.Ә. Габдуллин) төп бурычлар булып түбәндәгеләр кала:

- торак төзелеше планын үтәү (155 мең квадрат метр);
- "Могҗизалар кыры" микрорайонында 140 урынга һәм "Дружба" микрорайонында 260 урынга балалар бакчаларын төзүне тәгәлләү;
- һөнәри даирә вәкилләрен һәм җәмәгатьчелекне җәлеп итеп шәһәрнең генераль планын актуальләштерү һәм җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә тиешле үзгәрешләрне кертү;
- "Көнбатыш капка" микрорайонында 860 урынга мәктәп төзү мәсьәләсен хәл итү;
- коммерция нигезендә торак төзү;
- индивидуаль торак төзелеше өчен җир участоклары инфраструктурасын хәзерләү буенча эшләрне башкару;
- социаль инфраструктура объектларын төзү һәм капиталь ремонтлау өлкәсендә максатчан программаларны алга таба да тормышка ашыру.

Транспорт һәм юл хуҗалыгы

Районның юл челтәре үз эченә федераль һәм төбәк әһәмиятендәге автомобиль юлларын, шәһәр һәм авыл юлларын, "Татнефть" ААҖ һәм кече нефть компанияләренең ведомство юлларын ала. Җәмгысе - 2 мең километрдан артык.

2014 елда Әлмәт муниципаль районына төрле дәрәҗәдәге бюджетлардан юлларны ремонтлау өчен рекордлы сумма - 1 миллиард 300 миллион сум бүлеп бирелде (2013 елда - 400 миллион сумга якын).

Әлеге акчаларның шактый зур өлеше (755 миллион сум) федераль бюджеттан гомуми озынлыгы 50 километр чамасы булган "Казан - Оренбург" трассасы участокларын ремонтлауга бүленде.

Республика бюджетыннан төбәк әһәмиятендәге юлларны ремонтлауга 127,1 миллион сум бирелде. Ремонтланган участокларның озынлыгы 17,8 километр тәшкил итте.

Бишмунча һәм Ямаши торак пунктларында гомуми озынлыгы 310 метр булган гаилә фермаларына бару юллары ремонтланды. Бу максатларга Татарстан Республикасы бюджетыннан Әлмәт муниципаль районына 2,7 миллион сум бүлеп бирелде.

ТР Президенты Р.Н. Миңнеханов инициативасы белән 2014 елда вак таш-ком катнашмасыннан юл өслеге салу юлы белән Татарстан Республикасы авыл һәм шәһәр юлларын төзү һәм ремонтлау программасы старт алды. Әлеге программа кысаларында районга 50 миллион сум бүлеп бирелде, шуның 25 миллион сумы авыл торак пунктларында һәм 25 миллион сумы шәһәрнең "Дружба" һәм "Урсалы" микрорайоннарында юлларны ремонтлауга юнәлдерелде. Ремонтланган участокларның гомуми озынлыгы 10,8 километр тәшкил итте.

Шулай ук республика җитәкчелеге булышлыгы белән 2014 елда республика бюджетыннан районга квартал эчләрендәге юлларны ремонтлау өчен 30 миллион сум бүленде. Әлеге акчаларга 22 күпфатирлы торак йортны үз эченә алган 6 ишегалды, шулай ук Рус Акташында Автодорожная һәм Төзүчеләр урамнары һәм Мәмәт авылында участок уполномоченныйлары йортына таба юл ремонтланды.

Әлмәт муниципаль районы Советы карары белән 2014 елның 1 гыйнварыннан районда муниципаль юл фонды төзелде. Отчет чорында фондтан шәһәр юлларын ремонтлауга 31,8 миллион сум юнәлдерелде. Әлеге акчаларга 7 шәһәр урамында гомуми озынлыгы 4,2 километр булган участоклар ремонтланды. Өстәмә рәвештә шәһәр һәм районның урам-юл челтәрен ремонтлауга җирле бюджеттан 21 миллион сумнан артык акча бирелде. Әлеге средстволар түбәндәгеләргә тотылды: Төзүчеләр проспекты буйлап хәрәкәт өлешен киңәйтүгә, Ленин-Әминов урамнары чатын реконструкцияләүгә, "Алсу" микрорайонында юлны асфальтлауга, Тукай проспекты белән К. Цеткин урамы киселешендә борылу мәйданчыгын җиһазлауга һәм башка эшләргә.

2014 елда зур күләмдә юл эшләре башкару "Татнефть" ААҖнең 260 миллион сумнан артык финанс ярдәме бәрабәренә мөмкин булды.

Шевченко урамының Мәрҗани урамыннан башлап Төзүчеләр проспектына кадәрге, гомуми озынлыгы 930 метр булган участогын реконструкцияләү шәһәрдә яшәүчеләр өчен зур бүләк булды. Әлеге эшләргә "Татнефть" ААҖ 121 миллион сумнан артык акча бүлеп бирде. Шулай ук нефтьчеләр акчасына "Дружба" микрорайонында 48,7 млн сумга 13 урамны асфальтлау, якынча 13 миллион сумга Маяковский һәм Полевая урамнарында участокларны ремонтлау эшләре үткәрелде. Моннан тыш, "Татнефть" ААҖнең структур подразделениеләре тарафыннан шәһәрдәге ишегалды территорияләрен төзекләндерүгә 50 миллион сум бүлеп бирелде.

Ишек алды территорияләрен төзекләндерүгә түбәндәге предприятиеләр үзләреннән зур өлеш кертте: "СМП-Нефтегаз" ААҖ, "Әлмәт торба заводы" ААҖ, "АЛНАС"ААҖ, "Әлмәт җылылык челтәрләре" ААҖ, "Әлмәт-Водоканал"ААҖ , "Татнефтеотдача"ААҖ , "Татойлгаз" ААҖ , "ТАТЕХ" ЯАҖ һәм башкалар. Әлеге максатларга бүленгән средстволарның гомуми күләме 13 миллионга якын сум тәшкил итте.

Җәмәгать транспорты Әлмәт муниципаль районы инфраструктурасында мөһим урынны алып тора. Районның бердәм муниципаль маршрут челтәре 10 шәһәр, 18 шәһәр яны автобус маршрутларын һәм 4 троллейбус маршрутын үз эченә ала, төп пассажир ташучылар булып "АПОПАТ" ААҖ һәм "Әлмәт транспорт идарәсе" МУП тора. 2014 елда әлеге предприятиеләр 15,6 миллион кешене ташыды (узган ел дәрәҗәсенә карата 88%).

Хәрәкәттәге составны газ-мотор ягулыгында эшләүче автобуслар исәбенә яңарту буенча федераль программаны тормышка ашыру кысаларында районның транспорт предприятиеләре 20 берәмлек техника сатып алды. Әлмәт муниципаль районына федераль һәм республика бюджетларыннан бу максатларга субсидияләр 56,1 миллион сум тәшкил итте.

Яңа микрорайоннарга экологик чиста транспорт җибәрү максатыннан 2013 елда муниципалитет "Шевченко урамы - И. Зарипов проспекты" маршруты буйлап троллейбус линиясе төзелешенә проект-смета документациясе эшләтте (муниципаль бюджеттан чыгымнар 1,5 миллион сум тәшкил итте). Хәзерге вакытта "Сетевая компания" ААҖ тарту подстанциясен электр челтәрләренә тоташтыру буенча 0,4 миллион сумлык эшләрне тулы күләмдә башкарды. Әлеге маршрут буенча троллейбуслар җибәрү өчен 2 агрегатлы тарту подстанциясе, контакт челтәренең җитмәгән баганаларын урнаштырырга, кабель челтәрләрен төзергә һәм троллейбус линияләре контакт челтәрләрен монтажларга кирәк. Бу эшләргә 74,6 миллион сум сорала. Перспективада әлеге маршрутны Төзүчеләр проспектына чыга торган итеп дәвам итү, шулай ук "РТС боҗрасы - ДСРК" троллейбус линиясен төзү планлаштырыла.

Агымдагы елда районның юл-транспорт комплексы эшчәнлегендә (И.Ә. Габдуллин) түбәндәгеләрне беренче чираттагы бурычлар дип санарга:

- инновацион технологияләрне дә кулланып, юллар төзү, реконструкцияләү һәм капиталь ремонтлау өлкәсендә федераль, республика һәм муниципаль программаларны алга таба тормышка ашыру;
- шәһәрнең яңа микрорайоннарында яшәүчеләрне, шул исәптән троллейбус линияләрен проектлау һәм төзүне дә кертеп, җәмәгать транспорты хезмәтләре белән тәэмин итү.

Авыл хуҗалыгы

Бүгенге көнгә район агропромышленность комплексында төрле милек формасындагы 26 авыл хуҗалыгы предприятиесе эшчәнлек җәелдерә. Тармакта эшләүчеләрнең исемлек буенча уртача саны отчет чоры азагына 1503 кеше тәшкил итте.

2014 елда 45 мең гектардан артык мәйданда бөртекле культуралар игелде. Бөртекле культураларның тулай җыемы 76,5 мең тонна тәшкил итте, ә уңыш бирүчәнлек гектарыннан уртача 17 центнер булды.

(Дәвамы 9 нчы биттә)